

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Janou Příbylovou ve věci

žalobce: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČO 65993390,
Na Pankráci 546/56, 145 05 Praha 4,
zastoupený JUDr. Ondřejem Hladkým, advokátem,
Politických vězňů 1511/5, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Doprastav, a.s.**, IČO 31333320,
Drieňová 27, 826 56 Bratislava, Slovensko
podnikající prostřednictvím organizační složky Doprastav a.s.,
organizační složka Praha IČO 49281429
K Zahradnictví 13, 182 00 Praha 8
zastoupené advokátkou JUDr. Lenkou Příkazskou
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 50 000 000 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 50 000 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25% ročně od 5.9.2020 do zaplacení, se zamítá.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 390 830 Kč k rukám JUDr. Lenky Příkazské, zástupce žalované, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Boubínová.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou ke zdejšímu soudu dne 6.9.2020 domáhal po žalované zaplacení částky 50 000 000 Kč s příslušenstvím z titulu smluvní pokuty za porušení smluvní povinnosti týkající se využívání podzhotovitelů při realizaci díla, když žalobce a žalovaná v rámci Pod-článku 1.4 se dohodli, že rozhodným právem předmětné věci bude právo České republiky. Dne 20.8.2015 byla mezi žalobcem jako objednatelem na straně jedné a žalovanou a společnostmi Metrostav a.s. a SWIETELSKY stavební s.r.o. jako zhotovitelé na straně druhé uzavřena dle § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „o. z.“) smlouva o dílo č. 05PT-000592, jejímž předmětem byla realizace veřejné zakázky na stavební práce nazvané D3 0309/I Bošilec–Ševětín. Žalovaná a společnost Metrostav a.s. a SWIETELSKY stavební s.r.o. jsou jako zhotovitelé ze smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, což plyne z Pod-článku 1.14 OP/ZP a z formuláře údaje o seskupení osoby podávající nabídku společně. Žaloba směřuje vůči žalované, byť v rámci solidární odpovědnosti zhotovitelů mohla směřovat vůči všem, případně kterémukoliv z nich. Žalovaná byla povinna způsobem a za podmínek smlouvy provést pro žalobce dílo a žalobce byl povinen žalované za to zaplatit cenu dle rozpočtu ve výši 1 248 230 420,15 Kč bez DPH. Část obsahu smlouvy byla dle § 1751 občanského zákoníku sjednána s odkazem na Obchodní podmínky, které byly ke smlouvě připojeny, a sice mezinárodní vzorové smluvní podmínky FIDIC. Smlouva vychází ze Smluvních obchodních podmínek FIDIC Red Book, a je tvořená řadou smluvních dokumentů, které jsou její nedílnou součástí, zejména souhrn smluvních dohod dle Pod-článku 1.1.1.2, dopisem nabídky dle Pod-článku 1.1.1.4, jehož součástí je příloha k nabídce dle Pod-článku 1.1.1.9 a Zvláštní příloha k nabídce, Všeobecnými obchodními podmínkami dle Pod-článku 1.1, Zvláštními obchodními podmínkami dle Pod-článku 1.1, které modifikují OP, souvisejícími dokumenty, mezi které patří soupis prací a formulář 4.4.8 údaje o seskupení osob podávajících nabídku společně. Z Pod-článku 4.4 OP/ZP, který pojednává o podmínkách pro využití podzhotovitelů při realizaci díla ze strany žalované plyne, že zhotovitel (žalovaná) bude odpovídat za jednání nebo chyby všech zhotovitelů, jejich zmocněnců nebo zaměstnanců, stejně jako by šlo o jednání nebo chyby zhotovitele. Pokud není ve Zvláštních obchodních podmínkách stanoveno jinak, nežádá se, aby zhotovitel získal souhlas pro zhotovitele materiálu, ani pro poddodávky, jejichž podzhotovitelé jsou jmenováni ve smlouvě o dílo, nebo jejich prostřednictvím uchazeč prokazoval kvalifikaci v zadávacím zařízení. Pro další navrhované podzhotovitele je třeba předchozí souhlas správce stavby. Zhotovitel oznámí správci stavby předpokládané datum zahájení každé práce podzhotovitele, nejméně 28 dní předem stejně jako zahájení takové práce na staveništi. Žalobce tvrdí, že při využití jakéhokoliv podzhotovitele žalovanou bylo zapotřebí předchozího souhlasu správce stavby, ledaže by šlo o podzhotovitele jmenovaného ve smlouvě nebo pokud by jeho prostřednictvím byla prokazována kvalifikace v zadávacím zařízení. Z Pod-článku 4.4 OP/ZP dále vyplývá, že k návrhu smlouvy s podzhotovitelem se objednatel vyjádří nejpozději do 14 dnů od jeho předložení správci stavby a jeho schválení nebude bezdůvodně odmítat. Žalobce tvrdí, že měl právo vyjádřit se k návrhu podzhotovitelé smlouvy ještě před jejím uzavřením. Z Pod-článku dále plyne, že povinnosti zhotovitele ze všech smluv s podzhotoviteli se rozšiřují o závazky uvedené ve Zvláštní příloze k nabídce, která je nedílnou součástí souhrnu smluvních dohod. Žalobce tvrdí, že žalovaná byla omezena, co se týče využití podzhotovitelů, rovněž dalšími povinnostmi vycházejícími ze Zvláštní přílohy k nabídce. Ze Zvláštní přílohy k nabídce přitom plyne, že žalovaná souhlasila s tím, že je zadavatel oprávněn ke schvalování subdodavatelských smluv, u nichž objem uvažované subdodávky překročí 5% z objemu zakázky. Zavazuje se takové smlouvy zadavateli předložit v přiměřené době před jejich zamýšleným uzavřením a uznává, že až do jejich

schválení není schopna takovou smlouvu uzavřít. Ze Zvláštní přílohy k nabídce dále plyne povinnost žalované, když se uvádí „oznámíme zadavateli uzavření všech ostatních subdodavatelských smluv formou seznamu s uvedením identifikace subjektu, kterému byla subdodávka zadána, stručné specifikace zadaných prací a ceny“. Žalobce tvrdí, že k využití podzhotovitelů při realizaci díla bylo třeba jak předchozího souhlasu správce stavby, tak předchozího vyjádření žalobce k návrh podzhotovitelské smlouvy. Žalobce dále tvrdí, že dle Zvláštní přílohy k nabídce byla žalovaná povinna oznámit žalobci uzavření všech podzhotovitelských smluv, jde-li o subdodávky v rozsahu menším 5% objemu zakázky, a to formou seznamu obsahujícího alespoň identifikaci podzhotovitele, specifikaci podzhotovitelských prací a jejich cenu. Dne 6.9.2017 zjistil technický dozor žalobce, že na stavbě provádí určité práce jako neschválený a neoznámený podzhotovitel společnost Skanska a.s., a to stavební práce na objektech SO302.3RN1 a SO302.7RN2. Konkrétně se jednalo o práce spočívající v pokládce drenážní geotextilie a bentonitových rohoží ve svazcích a na dně retenčních nádrží. Téhož dne informoval elektronicky technický dozor o této skutečnosti správce stavby, který v rámci plnění smlouvy plnil zásadní koordinační a kontrolní funkci. Žalobce tvrdí, že společnost Skanska a.s. toho času nebyla žalobci či správci stavby žádným způsobem žalovanou oznámena jako podzhotovitel, natož aby byla jako podzhotovitel schválena. Dále žalobce tvrdí, že žalovaná dle Zvláštní přílohy k nabídce neoznámila uzavření příslušné smlouvy se společností Skanska a.s. formou seznamu obsahujícího alespoň identifikaci podzhotovitele, specifikaci podzhotovitelských prací a jejich cenu. Jelikož dne 6.9.2017 se na staveništi pohyboval neschválený a neoznámený podzhotovitel, byla žalovaná vyzvána správcem stavby elektronicky dne 6.9.2017 k okamžitému zahájení nápravy a pozastavení činnosti společnosti Skanska a.s. Bezprostředně poté vydala žalovaná prohlášení, a to dopisem ze dne 6.9.2017, ze kterého vyplývá, že se zaručuje za práce prováděné firmou Skanska a.s. na objektech SO302.3RN1 a SO302.7RN2 do doby řádného schválení. Práce prováděné firmou Skanska a.s. pak zahrnují pokládku drenážní geotextilie a bentonitových rohoží ve svazcích a na dně retenčních nádrží. Žalobce uvádí, že prohlášením žalovaná potvrdila a uznala řadu skutečností a to, že společnost Skanska a.s. je podzhotovitelem žalované, provádí od 6.9.2017 na díle určité práce a to bez předchozího oznámení či schválení podle smlouvy. Teprve dne 20.9.2017 požádala žalovaná správcem stavby svým dopisem D4/286/17/D3-309I/JKR datovaný zpětně ke dni 6.9.2017 o schválení společnosti Skanska a.s. jako svého podzhotovitele pro realizaci pokládky bentonitové rohože pro SO302. Tehdy poprvé žalovaná oznámila žalobci, jak požaduje Zvláštní příloha k nabídce identifikaci podzhotovitele, zadaných prací i jejich cenu. Jinými slovy žalovaná učinila oznámení dle Zvláštní přílohy k nabídce, jehož absence je rozhodná pro vznik žalovaného nároku až dne 20.9.2017. Žalobce tvrdí, že společnost Skanska a.s. pracovala od 6.9.2017 na stavbě jako podzhotovitel žalované, konkrétně prováděla práce na objektech SO302.3RN1 a SO302.7RN2 spočívající v pokládce drenážní geotextilie a bentonitových rohoží ve svazcích a na dně retenčních nádrží. Skutečnost, že Skanska a.s. prováděla předmětné práce rovněž plyne z přílohy dopisu ze dne 20.9.2017, kterým žalovaná žádala o schválení podzhotovitelů, když společnost Skanska a.s. je uvedena v bodě 90 jakožto podzhotovitel žalované. Žalovaná nerespektovala své smluvní povinnosti týkajících se podmínek využití podzhotovitelů v rámci plnění smlouvy, konkrétně společnost Skanska a.s. nebyla jako podzhotovitel žalované předem oznámena správci stavby, užití společnosti Skanska a.s. nebylo předem schváleno správcem stavby ani žalobcem, žalovaná nepředložila žalobci ke schválení návrh smlouvy se společností Skanska a.s. a žalovaná neoznámila žalobci dle Zvláštní přílohy k nabídce uzavření smlouvy se společností Skanska a.s. Žalobce namítá, že především žalovaná neoznámila žalobci uzavření příslušné smlouvy se společností Skanska a.s. dle Zvláštní přílohy k nabídce formou seznamu s uvedením identifikace zhotovitele, specifikace zadaných prací a jejich ceny. Ze Zvláštní přílohy k nabídce bodu 5 plyne, že žalobce má nárok vůči žalované na smluvní pokutu ve výši 50 000 000 Kč za neoprávněné použití subdodavatele konkrétně v případě, kdy zadavatel

zjistí, že používá při realizaci zakázky subdodavatele, který nebyl zadavatelem schválen nebo zadavateli oznámen dle výše uvedených ustanovení. Jelikož žalobce zjistil dne 6.9.2017, že žalovaná využívá od 6.9.2017 společnost Skanska a.s. jako podzhotovitele, aniž by však především podala oznámení o uzavření příslušné smlouvy dle Zvláštní přílohy k nabídce a to formou seznamu s uvedením alespoň identifikace subjektu a specifikace prací a ceny, vznikl žalobci vůči žalované nárok na zaplacení smluvní pokuty ve výši 50 000 000 Kč. Z Pod-článku 2.5 OP/ZP vyplývá, že jestliže se žalobce jako objednatel domnívá, že je oprávněn k platbě jakéhokoliv plnění v souvislosti se smlouvou, musí dát žalobce či správce stavby žalované jako zhotoviteli oznámení nároku s uvedením podrobností. Toto bylo žalobcem oznámeno dle Pod-článku 2.5 OP/ZP dopisem žalobce ze dne 4.8.2020, jelikož strany nedosáhly dohody ohledně oznámeného nároku, došlo správcem stavby k posouzení, přezkoumání a přiznání nároku žalobce a to dopisem ze dne 4.9.2020 sp.zn. 7904/0309I/20/21520/ŠMEJ, kterým uložil povinnost žalované uhradit žalobci částku 50.000.000 Kč do 28 dnů ode dne doručení. Žalobce rovněž zaslal žalované dopisem ze dne 26.8.2020 předžalobní upomínku. Společnost Skanska a.s. byla fakticky subdodavatelem na předmětné stavbě. Mezi žalovanou a společností Skanska a.s. byla uzavřena ústně nebo konkludentně smlouva, a to nejpozději dne 6.9.2017. Předmětem smlouvy byla pokládka a montáž bentonitové rohože BENTOFIX, montáž drenážního kompozitu INTERDRAIN, a to vše na stavebním objektu SO 302 a retenční nádrže.

2. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že nesporeovala uzavření smlouvy o dílo ani její obsah vymezený v žalobě. Žalovaná namítala prioritu dokumentů ujednanou v Pod-článku 1.5 OP/ZP, když pokud žalobce opírá výklad o Pod-článek 4.4 B a 4.4 OP, z nichž plyne povinnost žalované mít předchozí souhlas správce stavby, tak tento výklad s ohledem na prioritu dokumentů ujednanou v Pod-článku 1.5 OP/ZP nemůže obstát, neboť výše popsaná ujednání Zvláštní přílohy k nabídce a ujednání předkládaná žalobcem si v části směřující k uzavírání subdodavatelských smluv, jejichž rozsah nepřekračuje 5% z objemu zakázky, odporují. Tento rozpor je třeba vyřešit s ohledem na ujednanou prioritu dokumentů tak, že se použijí ujednání ve Zvláštní příloze k nabídce a Pod-článek 4.4 B a 4.4 OP se nepoužije. Zvláštní příloha k nabídce měla zjednodušit proces uzavírání podzhotovitelských smluv, přičemž z tohoto plyne, že využití podzhotovitele, jehož objem prací překročí 5% z objemu zakázky, pak toto podléhá předchozímu souhlasu správce stavby, u ostatních podzhotovitelských smluv stačí oznámení žalobci. Účelem je pak nezatěžovat provádění drobných prací složitou administrativou a zajistit operativnost. Žalovaná tvrdí, že k využití podzhotovitelů při realizaci díla bylo třeba předchozího souhlasu správce stavby výhradně v případě podzhotovitelských smluv, u nichž objem uvažované subdodávky překročí 5% z objemu zakázky. U ostatních smluv mělo být toto pouze žalobci oznámeno. Žalovaná tvrdí, že společnost Skanska a.s. neprováděla na stavbě žádné práce jako podzhotovitel žalované, respektive ani žádného dalšího člena společnosti MTS + SWIETELSKY + Doprastav D3 Bošilec-Ševětín, a že žalovaná neuzavřela se společností Skanska a.s. žádnou podzhotovitelskou smlouvu o dílo, ani žádnou jinou obdobnou smlouvu, která by měla zajišťovat pokládku drenážní geotextilie a bentonitových rohoží ve svazcích a na dně retenčních nádrží ze strany společnosti Skanska a.s. Žalovaná k tomu dokládá zprávu nezávislého auditora společnosti MBG s.r.o., která ověřila přijaté fakturace žalované za rok 2017 se zaměřením na fakturace od společnosti Skanska a.s., kdy z této vyplývá, že nebyly zjištěny žádné faktury vystavené společností Skanska a.s. na účetní jednotku Doprastav a.s., organizační složka Praha. Skutečností, že Skanska a.s. nerealizovala práce a neuzavřela ani podzhotovitelskou smlouvu se žalovanou, uváděla žalovaná již v rámci své reakce na oznámení claimu. Současně společnost Skanska a.s. k žádosti žalované poskytla čestné prohlášení ze dne 2.11.2020, v němž uvádí, že se žádným ze společníků společnosti MTS + SWIETELSKY – Doprastav D3 Bošilec-Ševětín nikdy neuzavřela žádnou smlouvu ani dohodu, ať již ve formě ústní či písemné, jejímž předmětem by bylo provedení jakýchkoliv

prací či činností společností Skanska a.s. z pozice zhotovitele pro výše uvedené společnosti nebo některé z nich v souvislosti s plněním smlouvy o dílo ze dne 20.8.2015. Žalovaná se prohlášením ze dne 6.9.2017 zaručila za práce prováděné společností Skanska a.s. a to pouze pokud takové práce bude tato společnost provádět. Následně dopisem ze dne 6.9.2017, aniž by k tomu byla ze smlouvy povinna, žádala o odsouhlasení zhotovitele poddodavatele, když zakázka by činila 100 000 Kč, tedy méně než 5% z celkového objemu zakázky. Žalovaná tímto postupem nepotvrdila ani neuznala skutečnosti, jak uvádí žalobce, žalovanou bylo uvažováno, že některé práce by mohly být prováděny společností Skanska a.s. Z uvažované spolupráce sešlo. Současně žalovaná zdůrazňuje, že žalobce odsouhlasil použití podzhotovitele společnosti Skanska a.s. pro činnost pokládky bentonitové rohože v rámci stavby D3 0309/I Bošilec-Ševětín, a to dopisem ze dne 30.10.2017. V žádném případě se tak nemůže jednat o neschváleného zhotovitele, když ho sám žalobce svým jednáním schválil. Pro splnění podmínek ke vzniku nároku na smluvní pokutu, musí být kumulativně splněny dvě základní podmínky a to, že zadavatel musí použít při realizaci zakázky subdodavatele a tento subdodavatel nebyl schválen nebo oznámen podle podmínek stanovených ve Zvláštní příloze k nabídce. Společnost Skanska a.s. neprováděla na stavbě žádné práce jako podzhotovitel žalované a žalovaná neuzavřela se společností Skanska a.s. žádnou smlouvu o dílo ani jinou obdobnou smlouvu. Žalovaná nepoužila neoprávněně při realizaci díla žádného subdodavatele, tedy žalované nemohla vzniknout povinnost k oznámení uzavření smlouvy, když k uzavření smlouvy nedošlo.

3. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že dne 20.8.2015 byla mezi žalobcem jako objednatelem na straně jedné a žalovanou a společnostmi Metrostav a.s. a SWIETELSKY stavební s.r.o. jako zhotovitelem na straně druhé uzavřena podle § 2586 a násl. o. z. smlouva o dílo č. 05PT-000592, předmětem byla realizace veřejné zakázky na stavební práce nazvané „D3 0309/I Bošilec-Ševětín“. Žalovaná a společnosti Metrostav a.s. a SWIETELSKY stavební s.r.o. jsou jako zhotovitelé ze smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, což plyne z Pod-článku 1.14 OP/ZP a z formuláře Údaje o seskupení osob podávajících nabídku společně. Ze smlouvy plyne povinnost žalované způsobem a za podmínek stanovených ve smlouvě provést pro žalobce dílo a žalobce byl povinen žalované za to zaplatit cenu dle rozpočtu v předpokládané výši 1 248 230 420,15 Kč bez DPH. Část obsahu Smlouvy byla dle § 1751 občanského zákoníku sjednána odkazem na obchodní podmínky, které byly ke smlouvě připojeny, a sice mezinárodní vzorové obchodní podmínky FIDIC. Smlouva vychází ze smluvních obchodních podmínek FIDIC Red Book a je současně tvořena řadou smluvních dokumentů, které jsou nedílnou součástí, zejména Souhrn smluvních dohod podle Pod-článku 1.1.1.2 OP/ZP, Dopisem nabídky podle Pod-článku 1.1.1.4 OP/ZP, jehož součástí je Příloha k nabídce dle Pod-článku 1.1.1.9 OP/ZP a Zvláštní příloha k nabídce, Všeobecnými obchodními podmínkami dle Pod-článku 1.1. OP/ZP, Zvláštními obchodními podmínkami podle Pod-článku 1.1 OP, které modifikují OP, Souvisejícími dokumenty (Formuláři) dle Pod-článku 1.1.1.7 OP/ZP, mezi něž patří Soupis prací a Formulář 4.4.8 – Údaje o seskupení osob podávajících nabídku společně. Součástí Smlouvy o dílo ze dne 20.8.2015 byly i práce spočívající v pokládce bentonitové rohože a drenážního kompozitu, a to na SO 302-ORL a retenční nádrži Dne 6.9.2017 zjistil technický dozor žalobce pohyb společnosti Skanska na stavbě. Žalovaná dopisem ze dne 6.9.2017 zaslaným elektronicky 7.9.2017 sdělila, že Doprastav a.s. se zaručuje za práci prováděnou firmou Skanska na objektech SO 302.3 RN1 a SO 302.7 RN2 do doby řádného schválení. Práce prováděné firmou Skanska zahrnují pokládku drenážní geotextilie a bentonitových rohoží ve svazcích a na dně retenčních nádrží. Dne 20.9.2017 požádala žalovaná správce stavby svým dopisem zn. D4/286/17/D3-309I/JKR datovaným ke dni 6.9.2017 o schválení společnosti Skanska jako svého podzhotovitele pro realizaci pokládky bentonitové rohože pro SO 302. Přílohou dopisu ze dne 20.9.2017 zn. D4/286/17/D3-309I/JKR žádala žalovaná schválení podzhotovitele společnosti Skanska. Dne 30.10.2017 žalobce schválil společnost Skanska jako podzhotovitele.

4. Všeobecnými obchodními podmínkami bylo prokázáno, že v bodě 1.5 je uvedeno, že dokumenty tvořící obsah smlouvy o dílo budou pokládány za vzájemně se vysvětlující. Pro účely interpretace bude prioritou dokumentů dle následujícího pořadí: a) Souhrn smluvních dohod, b) Dopis o přijetí nabídky, c) Dopis nabídky, d) Zvláštní obchodní podmínky, e) tyto Všeobecné obchodní podmínky, f) Technické podmínky, g) dokumentace stavby, h) související dokumenty a veškeré ostatní dokumenty tvořící smlouvy o dílo. Z bodu 4.4 plyne, že zhotovitel bude odpovídat za jednání nebo chyby všech podzhotovitelů, pokud není ve Zvláštních obchodních podmínkách stanoveno jinak, nežádá se, aby zhotovitel získal souhlas pro zhotovitele materiálu ani pro poddodávky, jejichž podzhotovitelé jsou jmenováni ve smlouvě o dílo a pro další navrhované podzhotovitele je třeba předchozí souhlas správce stavby.
5. Zvláštní přílohou k nabídce bylo prokázáno, že ohledně stavby D3 0309/I Bošilec-Ševětín žalovaná prohlásila, že uznává a souhlasí s tím, že je zadavatel oprávněn ke schvalování subdodavatelských smluv, u nichž objem uvažované subdodávky překročí 5% z celkového objemu zakázky. Dále uznala, že není oprávněna v souvislosti s případným prodloužením zadavatele se schválením takové smlouvy vznášet jakékoliv nároky. Bodem 3 uvedla, že oznámí zadavateli uzavření všech ostatních subdodavatelských smluv a to formou seznamu s uvedením identifikace subjektu, kterému byla subdodávka zadána, stručné specifikace zadaných prací a ceny, přičemž nebude v takto uzavíraných smlouvách akceptovat ustanovení, které by bránilo zadavateli takovýto okruh informací oznámit. V bodě 4 prohlásila, že z důvodu kontroly závazků zajistí, že se na realizaci stavby nebudou podílet jiné kapacity než jejich kapacity vlastní a kapacity subdodavatelů a v případě, že se takový případ vyskytne, neprodleně předloží doklady vysvětlující případně zjištěný pohyb cizích kapacit na staveništi. Dále uznala a souhlasila s tím, že v případě, že zadavatel při provádění kontroly plnění zakázky z předložených dokladů nebo jiným způsobem zjistí, že používá při realizaci zakázky subdodavatele, který nebyl zadavatelem schválen nebo zadavateli oznámen dle výše uvedených ustanovení, zavazujeme se zaplatit za každé takové neoprávněné použití subdodavatele smluvní pokutu ve výši 50 000 000 Kč. Souhlasí, aby bylo zaplacení této smluvní pokuty provedeno formou zápočtu proti jednotlivým dílčím platbám. Bere na vědomí, že některá další práva a povinnosti smluvních stran souvisejících se subdodavatelskými smlouvami s požadavky na jejich obsah a s procesem na jejich schvalování jsou stanoveny v článku 4.4 Všeobecných obchodních podmínek ve znění Zvláštních obchodních podmínek.
6. Dopisem zhotovitele společnost MTS + SWIETELSKY + Doprastav ze dne 6.9.2017 označený žádost o odsouhlasení podzhotovitele podle čl. 4.4 OP bylo prokázáno, že dne 20.9.2017 byla doručena Ředitelství silnic a dálnic ČR žádost ve smyslu článku 4.4 Obchodních podmínek stavby o vydání souhlasu pro podzhotovitele Skanska a.s. s předpokládanou cenou realizovaného plnění 100 000 Kč, a to pro pokládku bentonitové rohože pro SO302 v rámci stavby D3 0309/I Bošilec-Ševětín. K dopisu je příloha 05 Tabulka odsouhlasených subdodavatelů na stavbě. Z tabulky plyne bod 50, kde je uvedena společnost Skanska a.s.
7. Čestným prohlášením společnosti Skanska a.s. bylo prokázáno, že tato společnost prohlásila, že nikdy neuzavřela žádnou smlouvu ani dohodu se společností Metrostav, SWIETELSKY a Doprastav ohledně plnění ze smlouvy o dílo ze dne 20.8.2015 na dílo D3 0309/I Bošilec-Ševětín.
8. Vyjádřením společnosti Skanska a.s. ze dne 8.2.2021 bylo prokázáno, že společnost Skanska a.s. uvedla, že prováděla práce na izolaci pro společnost AMET-GEO s.r.o., a to na základě smlouvy o dílo č. 92/3069/DO0/17 ze dne 18.7.2017 na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín. Jednalo se o práce na SO302-ORL a retenční nádrže, a to montáž drenážního kompozitu a bentonitové rohože. Práce byly zahájeny dne 7.9.2017 a dokončeny 7.10.2017. Zaměstnanci Skanska a.s. montáž prováděli na staveništi.

9. Zjišťovacím protokolem o provedení stavebních prací ze dne 30.9.2017 bylo prokázáno, že dodavatel Skanska a.s. pro odběratele AMET-GEO s.r.o. prováděla stavební práce, a to montáž drenážního kompozitu a montáž bentonitové rohože na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín.
10. Smlouvou o dílo ze dne 18.7.2017 bylo prokázáno, že společnost AMET-GEO s.r.o. a společnost Skanska a.s. uzavřely smlouvu ohledně stavby D3 0309/I Bošilec-Ševětín.
11. Soupisem provedených prací bylo prokázáno, že společnost Skanska a.s. prováděla montáž drenážního kompozitu a montáž bentonitové rohože.
12. Fakturou č. 7641003835 bylo prokázáno, že společnost Skanska a.s. fakturovala společnosti AMET-GEO s.r.o. práce na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín.
13. Fakturou č. 7641003893 bylo prokázáno, že společnost Skanska a.s. fakturovala stavební práce na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín společnosti AMET-GEO s.r.o.
14. Dopisem Ředitelství silnic a dálnic ČR ze dne 30.10.2017 bylo prokázáno, že dne 7.11.2017 Ředitelství silnic a dálnic ČR odpovědělo společnosti Metrostav a označilo za schváleného podzhotovitele společnost Skanska a.s., která doložila na základě přiložených dokladů svou způsobilost, a lze ji odsouhlasit pro uvedenou činnost pokládka bentonitové rohože v rámci stavby D3 0309/I Bošilec-Ševětín.
15. Podle ust. § 2048 o. z. ujednají-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.
16. Podle ust. § 2586 odst. 1 o. z. smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.
17. Po provedeném dokazování soud uzavřel, že žaloba o zaplacení částky 50 000 000 Kč s příslušenstvím jako smluvní pokuty, nebyla podána po právu. Ohledně smluvní pokuty z konstantní judikatury plyne, že účelem smluvní pokuty je donutit dlužníka pohružkou majetkové sankce k řádnému splnění závazku. Smluvní pokuta tedy především představuje hrozbu dlužníkovi, že pokud nesplní svou smluvní povinnost, vznikne mu povinnost poskytnout pro ten případ sjednané plnění, tj. pokutu. Sjednaná smluvní pokuta má tedy v prvé řadě čelit porušení povinnosti (funkce prevenční), neboť bude-li zajištěná povinnost plněna, byla hlavní funkce smluvní pokuty vyčerpána. Vedle toho má smluvní pokuta i funkci reparační (uhrazovací), neboť jejím smyslem je též reparovat na straně věřitele újmu, která mu vznikla v důsledku porušení povinnosti ze strany dlužníka. Zároveň však v sobě smluvní pokuta může zahrnout i další částky, které představují trest (sankci) pro toho, kdo povinnost porušil, což vyplývá již jen z toho, že povinnost hradit smluvní pokutu je nezávislou na vzniku škody. Okruh povinností, které je možno zajistit smluvní pokutou, není omezen, neboť každá platně sjednaná povinnost může být tímto způsobem zajištěna. Obecně se např. může jednat o povinnost poskytnout plnění ve věcech, v činnostech nebo v penězích, o povinnost zdržet se nějaké činnosti; zajištěna může být i povinnost poskytnout plnění v dohodnutém místě, v dohodnutém čase, v potřebné jakosti, zajistit lze i porušení plnit bez právních vad a pokuta se může vztahovat i k plnění nekompletnímu. Judikatura dovolacího soudu se ustálila na závěru, že jednou z podmínek platnosti ujednání o smluvní pokutě je to, aby byla ve smlouvě určitým a srozumitelným způsobem vymezena povinnost, k níž se dlužník na základě smlouvy zavázal a v důsledku jejíhož porušení má věřitel právo vůči němu na zaplacení smluvní pokuty (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2730/2008). Má-li být závazek k zaplacení smluvní pokuty sjednán platně, musí z ujednání o smluvní pokutě jednoznačně vyplývat, plnění jaké konkrétní povinnosti je tímto institutem zajištěno, to

znamená, při porušení které konkrétní povinnosti vzniká nárok na zaplacení smluvní pokuty (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2012, sp. zn. 33 Cdo 694/2011).

18. V řízení bylo prokázáno a nebylo ani sporu o tom, že mezi žalobcem a žalovanou byla uzavřena smlouva o dílo ve smyslu § 2586 o. z., na jejímž základě žalovaná prováděla práce na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín. Současně nebylo sporu o tom, že se žalovaná zavázala ve Zvláštní příloze k nabídce, že v případě uzavírání subdodavatelských smluv bude dodržován přesně stanovený postup. Pokud se bude uzavírat smlouva, u níž objem uvažované objednávky překročí 5% z celkového objemu zakázky, bude třeba schválení smlouvy žalobcem. U všech ostatních subdodavatelských smluv bylo dohodnuto, že zadavateli (žalobci) bude uzavření smluv oznámeno. Samotná zvláštní příloha k nabídce rozlišovala dvě situace dle objemu předpokládaného plnění, když v případě subdodavatelských smluv přesahujících 5% z celkového objemu zakázky bylo nezbytné tyto před jejich uzavřením, ještě jako uvažované, nechat schválit žalobcem. Oproti tomu v případě smluv s plněním nižším než 5% z celkového objemu zakázky bylo požadováno, aby jejich uzavření bylo oznámeno, tedy logicky po jejich uzavření. Současně byla pro případ, že zadavatel zjistí, že zhotovitel (žalovaná) používá při realizaci zakázky subdodavatele, který nebyl zadavatelem schválen nebo zadavateli oznámen dle „výše uvedených ustanovení“, sjednána smluvní pokuta ve výši 50 000 000 Kč. Smluvní pokuta pak mezi účastníky byla dohodnuta pouze pro případ porušení těchto dvou výslovně jednotlivě individualizovaných povinností, byť i samotná zvláštní příloha k nabídce obsahovala další povinnosti zhotovitele (například i postup ohledně užívání jiných kapacit podléjících se na realizaci zakázky) a i prohlášení, že zadavatel bere na vědomí, že některé povinnosti ohledně subdodavatelských smluv jsou stanoveny v čl. 4.4 Všeobecných obchodních podmínek. Ze Zvláštní přílohy k nabídce neplyne, že by smluvní pokuta byla sjednána pro případ porušení některé z povinností ohledně subdodavatelských smluv, které jsou stanoveny v čl. 4.4 Všeobecných obchodních podmínek. Smluvní pokuta, která byla mezi účastníky dohodnuta je naprosto určitou, když účastníci řádně vymezili (ohranili) smluvní povinnosti, jejichž splnění má smluvní pokuta zajišťovat a povinnosti plynoucí z čl. 4.4 Všeobecných obchodních podmínek k nim nepatří.
19. Žalobce svůj nárok vymezil tak, že ode dne 6.9.2017 prováděl práce neschválený subdodavatel Skanska a.s., když žalovaná neoznámila žalobci uzavření příslušné smlouvy se společností Skanska a.s., ani nepožádala o schválení tohoto subdodavatele, a žalobci tak vznikl nárok na zaplacení smluvní pokuty. V průběhu řízení bylo prokázáno, že v období od 7.9.2017 do 7.10.2017 společnost Skanska a.s. prováděla na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín montáž drenážního kompozitu a bentonitové rohože pro společnost AMET-GEO s.r.o., a to na základě smlouvy o dílo č. 92/3069/DO0/17 ze dne 18.7.2017. Smlouvu na montáž drenážního kompozitu a montáž bentonitové rohože na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín uzavřela společnost AMET – GEO, s.r.o., tedy nikoli žalovaná a ani jiný ze zhotovitelů stavby, za jejichž činnost by žalovaná rovněž odpovídala. Pokud smluvní pokuta byla vázána na porušení povinnosti žalované oznámit uzavření subdodavatelské smlouvy, v tomto případě se společností Skanska a.s., pak pokud takováto smlouva uzavřena nebyla, když na předmětné práce byla uzavřena smlouva nikoli s žalovanou, ale osobou od žalované, ale i ostatních členů společnosti zhotovitele, odlišnou, pak nárok na zaplacení smluvní pokuty dle bodu 5 Zvláštní přílohy k nabídce nevznikl. Tento nárok nemohl ani vzniknout, když žalované nevznikla ani povinnost smlouvu se Skanska a.s. oznámit žalobci. Základním principem, na němž je vystavěna úprava závazkového práva, je totiž princip autonomie vůle vyjádřený v článku 2 odstavci 3 Listiny základních práv a svobod, tedy bylo pouze na vůli stran, jaké konkrétně vymezené povinnosti budou smluvní pokutou zajišťovány. Nelze pak souhlasit s žalobcem, že povinnosti zajištěné smluvní pokutou byly povinnosti plynoucí z čl. 4.4 Všeobecných obchodních podmínek, když ujednání o smluvní pokutě jasně odkazovalo na ujednání výše uvedená a nikoli na povinnosti dle ujednání čl. 4.4 Všeobecných obchodních podmínek.

S ohledem na nesporný rozsah prací prováděných společností Skanska a.s. je zřejmé, že tyto práce nedosahovaly 5% celkové ceny stavby, tedy i případné uzavření smlouvy mezi žalovanou a Skanska a.s. by současně nepodléhalo schválení ze strany žalobce. Postačující by bylo oznámení uzavření smlouvy a to formou seznamu s uvedením identifikace subjektu, kterému byla subdodávka zadána, stručné specifikace zadaných prací a ceny. Nelze ani přehlédnout, že byť žalované povinnost k oznámení smlouvy se společností Skanska a.s. nevznikla, oznámení bylo žalovanou učiněno dopisem, který byl žalobci doručen dne 20.9.2017, když žalobce dokonce dne 7.11.2017 označil společnost Skanska a.s. za schváleného podzhotovitele. Pokud žalobce namítal, že bylo povinností žalované nechat podzhotovitele schválit, pak i pokud by tato povinnost z komplexu smluvních ujednání skutečně plynula, pro rozhodnutí v této věci toto není podstatné, když pro rozhodnutí bylo pouze podstatné, jaká konkrétní povinnost byla zajištěna smluvní pokutou. Ze shodných důvodů není ani podstatné, že dle žalobce žalovaná sdělením ze dne 6.9.2017 uznala, že společnost Skanska a.s. byla podzhotovitelem a měla být žalobcem schválena, když opět se nejedná o povinnost, jejíž porušení by mělo za následek vznik práva na zaplacení smluvní pokuty. S ohledem na vymezení smluvní pokuty soud postupoval v souladu s ust. § 118a odst. 1 a 3 a umožnil žalobci doplnit skutková tvrzení ohledně uzavření smlouvy mezi Skanska a.s. a žalovanou. K žalobcem doplněným skutkovým tvrzením ale soud dále nevedl dokazování, neb měl za prokázaný odlišný skutkový stav. Po provedeném dokazování totiž dle názoru soudu bylo prokázáno, že společnost Skanska a.s. prováděla montáž drenážního kompozitu a bentonitové rohože pro společnost AMET-GEO s.r.o., a to na základě smlouvy o dílo uzavřené s touto společností č. 92/3069/DO0/17 ze dne 18.7.2017 na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín od 7.9.2017 do 7.10.2017. Toto bylo prokázáno nejen prohlášením společnosti Skanska a.s., ale tato skutková zjištění byla podpořena i dalšími důkazy, zejména zjišťovacím protokolem o provedení stavebních prací, smlouvou o dílo ze dne 18.7.2017, soupisem provedených prací, fakturou č. 7641003835 a fakturou č. 7641003893. Soud tedy o skutkovém stavu věci neměl žádných pochybností. Pokud žalobce dovozoval, že musela být mezi žalovanou a Skanska a.s. uzavřena smlouva konkludentním či jiným způsobem, pak nejenže k tomuto nenavrhl žádných důkazů, které by toto mohly prokázat, ale tato konstrukce je v rozporu s výsledky provedeného dokazování. To, že dodavatel materiálu (AMET-GEO s.r.o.) tento nechal položit společností Skanska a.s. na základě uzavřené smlouvy a společnost Skanska a.s. pokládku materiálu skutečně udělala, nelze vykládat tak, že byla konkludentně uzavřena smlouva mezi žalovanou a společností Skanska a.s. Podstatou smlouvy je souhlasný projev vůle smluvních stran (konsensus), nesoucí se primárně k uzavření smlouvy a sekundárně ke stanovení jejího obsahu (srov. shodně například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 1999, sp. zn. 2 Cdon 1659/97, uveřejněný v časopise Soudní judikatura č. 12, ročník 1999, pod číslem 121, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2007, sp. zn. 33 Odo 1520/2005, či též nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. I. ÚS 49/08, uveřejněný pod číslem 206/2011 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). K tomu, aby mohla smlouva vzniknout, je tedy třeba, aby se setkaly shodné projevy vůle kontrahujících stran. To platí pro smlouvy obecně, tedy i pro smlouvy o dílo, a platí to též pro ty smlouvy, které byly uzavřeny konkludentním způsobem (jinak než výslovně § 546 obč. zák.). Akceptací pak není každé konkludentní jednání, nýbrž jen takové, z něhož bezpochyby vyplývá vůle návrh přijmout. V daném případě ale jakákoli vůle stran uzavřít konkludentní smlouvu chybí, když společnost Skanska a.s. prováděním montáže neakceptovala jakousi nabídku žalované, ale plnila svou povinnost plynoucí jí ze smlouvy s AMET-GEO s.r.o. Ohledně tvrzení žalobce, že Skanska a.s. musela být podzhotovitelem, pak je nezbytné zopakovat, že skutečnost, zda tato byla či nebyla podzhotovitelem není pro rozhodnutí soudu podstatnou, když podstatnou je pouze vymezení smluvní povinnosti, na níž je vázána smluvní pokuta, když z této neplyne, že by v případě jakéhokoli podzhotovitele měl žalobce nárok na její zaplacení. Ze všech důvodů výše uvedených soud tedy dospěl k závěru,

že žalobci právo na zaplacení smluvní pokuty za užití společnosti Skanska a.s. na stavbě D3 0309/I Bošilec-Ševětín nevzniklo, tedy žalobu jako nedůvodnou zamítl. (výrok I.)

20. S ohledem na shora rozvedené závěry, které soud k úvaze o nedůvodnosti žaloby vedly, soud v odůvodnění rozsudku pro stručnost nerozvádí dílčí skutková zjištění učiněná z dalších v řízení provedených a shora nezmíněných důkazů, ježto tyto výsledně neměly pro rozhodnutí o věci samé podstatný význam. Soud zamítl důkazní návrhy pro jejich nadbytečnost, když tyto směřovaly k prokázání skutečností mezi účastníky nesporných a dále k prokázání skutečností, které pro rozhodnutí soudu z hledisek výše uvedených nebyly podstatnými.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalovaná byla ve věci plně úspěšnou, žalobce je tak povinen zaplatit jí náklady řízení v celkové výši 390 830 Kč [náklady řízení odpovídají nákladům právního zastoupení tj. odměna advokáta za zastupování podle ust. § 137 odst. 2 o.s.ř., § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1 advokátního tarifu za 5 úkonů právní služby podle ust. § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, podání vyjádření 5.11.2020 a 10.3.2021 a účast na jednání soudu přesahující 2 hodiny) po 64 300 Kč/úkon, náhrada hotových výdajů advokáta ve výši celkem 1 500 Kč za pět provedených úkonů právní služby podle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. po 300 Kč/úkon a náhradu za daň z přidané hodnoty podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř. v zákonné sazbě 21%]. O povinnosti žalobce zaplatit náklady řízení k rukám advokáta žalované bylo rozhodnuto dle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. a lhůta k plnění byla stanovena dle § 160 odst. 1 část věty před středníkem o.s.ř. (výrok II.).

Poučení:

Proti rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí (exekuci).

Praha 27. května 2021

Mgr. Jana Příbylová

soudkyně